

Mitirho yo Vika?

Khomixini ya Ntiyisa Vubindzu bya Vantima (B-BBEE) yi tumbuluxiwile tanihi vandla ehansi ka vulawuri bya Ndzawulo ya Mabindzu na Vumaki (“dti”) hi Nawu wa 53 wa 2003 wa Ntiyisa Vubindzu bya Vantima (tanihi laha wu hundzuluxiweke hi Nawu wa 46 wa 2013) (“Nawu”) ku langutisisa masimekiwele ya Nawu, leswi swi katsa ku amukela na ku xopaxopa swiviko tanihilaha swi vekiweke ha kona mayelana na B-BBEE ku landzelela swirho swa mfumo, mavandla ya mfumo na swiyenge leswi nga riki swa mfumo.

I nga vika eka mani?

Khomixini ya B-BBEE:

yi na matimba eka Riphabliki leyi vekiweke hi nawu ku tirha yi ti nga voyameli tlhelo ro karhi na ku tirha mitirho ya yona handle ko chava, ku hlawula kumbe ku ya hi nghohe na ku fanele ku tirhisa mitirho leyi averiweke yona hi ku landza Nawu lowu na ku tirhisa matimba leswi nga lwisaniki na Nawu tanihi laha swi nga haverisiweke hi ku tsala hi Holoby.

Xana hi wahi matimba ya Khomixini ya B-BBEE?

Yina matimba ya ku:

Amukela xiviko, ku landzula xiviko, ku sungula vulavisisi na ku kongomisa eka timhaka ta ku lawula na ku ngenelerisa mavandla.

I mani a faneleke ku vika eka Khomixini ya B-BBEE?

1. I xiyenge xa mfumo, vandla ra mfumo kumbe xirho xa mfumo xi fanele ku ngenisa switatimente swa lembe swa timali leswi hleriweke na xiviko xa lembe na lembe hi ku landza xiyenge xa 13G (1) xa Nawu wa lembe na lembe eka Khomixini ya B-BBEE eka Fomo leyi vekiweke ya B-BBEE 1, ku nga si hela masiku ya 30 endzhaku ka ku amukeriwa ka switatimente swa timali leswi hleriweke na xiviko xa lembe.
2. Khamphani ya mfumo leyi nga xaxametiwa eka Johannesburg Stock Exchange yi fanele ku yisa xiviko xa ku landzelerisa xiviko lexi lavekaka ku katsiwa lembe na lembe hi ku landza xiyenge xa 13G (2) xa Nawu wa lembe na lembe eka Khomixini ya B-BBEE 1 eka FOMO leyi vekiweke, ku nga si hela masiku ya 30 endzhaku ka ku amukeriwa ka switatimente swa timali leswi hleriweke na xiviko xa lembe na lembe kumbe makumekaye(masiku ya 90) ya masiku eku heleni ka lembe ximali.
3. Sectoral Education Training Authority (SETA) yi fanele ku yisa xiviko lexi lavekaka hi ku landza xiyenge xa 13G (3) xa Nawu wa lembe na lembe eka Khomixini, eka nhluvukiso wa vuswikoti bya ku tirhisiwa ka mali na minongonoko leyi vekiweke eka FOMO ya B-BBEE 2, ku nga si hela masiku ya 30 endzhaku ka ku amukeriwa ka switatimente swa timali leswi hleriweke na xiviko xa lembe na lembe kumbe 90 wa masiku endzhaku ka ku hela ka lembe ximali.

4. Holobye wa Mabindzu na Vumaki u fanele ku nga si hela masiku ya 30 endzhaku ka ku amukela swiviko hi Tikhansele ta Tsalwa ra Sekitara hi ku landza xiyenge xa 10(4) xa Nawu, ku yisa xiviko xo tano xa sekitara eka Khomixini ya B-BBEE ku langutisiwa.

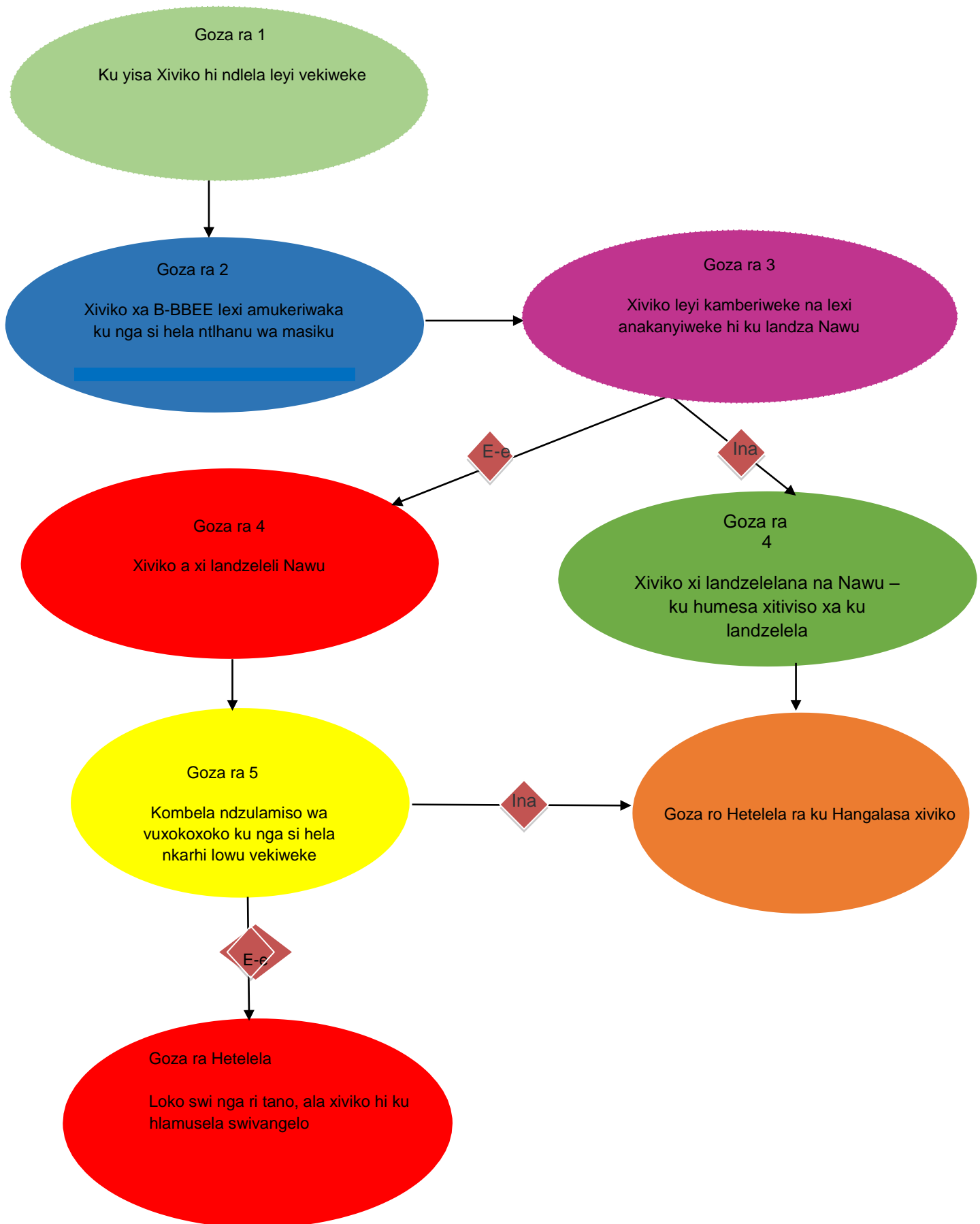
Xana Endlelo ra kona i yini?

5. Khomixini ya B-BBEE yi ta hi ku tsala ku nga si hela masiku ya ntlhanu (5) ku amukela rhisiti ya xiviko.
6. Khomixini ya B-BBEE yi na 90 wa masiku ku tekela enhlokweni xiviko, na ku angula eka munhu loyi a tlherisaka ku ya hi xiyimo xa ku landzelela Nawu.
7. Khomixini ya B-BBEE yi nga ha endzela ndhawu ya vutirhelo ku ya ku kambela ntiyisiso wa vuxokoxoko lebyi yisiweke eka xiviko kumbe ku sungula vulavisisi hi ku landza Nawu.
8. Eka mhaka ya ku nga landzeleriwi Nawu, Khomixini ya B-BBEE yi nga tivisa xiyenge xa mfumo, vandla ra mfumo, xirho xa mfumo, khamphani leyi xaxametiweke kumbe va SETA hi ku humesa FOMO leyi vekiweke ya B-BBEE 3 ya ku nga landzeleli loku nga erivaleni na ku lava vandla ku lulamisa xiviko ku nga si hela masiku ya 30.
 - i. Khomixini ya B-BBEE yi nga khoma na vandla leri khumbekaka nhlengeletano lowu pfalekeke kumbe lowu pfulekeke ku hlamula swivutiso leswi vutisiweke hi Khomixini ya B-BBEE hi mayelana na xiviko.
 - ii. Loko vandla ri tsandzeka ku landzelela ku nga si hela masiku ya 30 ya nkarhi lowu vekiweke Khomixini ya B-BBEE yi fanele ku landzula xiviko hi ku humesa FOMO leyi vekiweke ya B-BBEE 4 na swivangelo.
9. Loko Khomixini ya B-BBEE yi enerisekile leswaku xiviko xi landzelela na Nawu, Khomixini ya B-BBEE yi ta tivisa vandla leri khumbekaka hi FOMO leyi vekiweke ya B-BBEE 5.
10. Hi ku landza xiyenge xa 13L xa Nawu, loko ku yisiwa vuxokoxoko eka Khomixini ya B-BBEE, munhu a nga koxa leswaku hinkwaswo kumbe xiphemu xa vuxokoxoko byi ri xihundla naswona xikoxo xi fanele ku seketeriwa hi xitatimente xo tsariwa lexi xi hlamuselaku leswaku hikokwalaho ka yini ku vuxokoxoko byi ri xihundla.
11. Khomixini ya B-BBEE yi nga hangalasa swiviko hi ndlela leyi yi vonaka swi fanerile.

Mahetelelo

12. Khomixini ya B-BBEE yi nyika switsundzuxo eka vandla rihi na rihi leri tsakelaka ku basisa endlelo. Loko u lava ku kuma switsundzuxo, u komberiwa ku humesa nhlamuselo leyi nga erivaleni. Khomixini ya B-BBEE yi hlohlotela mavandla hinkwawo ku teka ntirho lowu laha va nga twisisekiki.

Mpfampfarhuto wa Maendlelo ya Mavikelo

Ndlela yo tihlanganisa na hina:

B-BBEE Commission

Block E, 2nd Floor

the dti Campus

77 Meintjies Street

Sunnyside

Pretoria

0002

the dti Postal Address

Private Bag X84 Pretoria

0001

Riq: (+27) 12 394 1535

Imeyili: MRamare@beecommission.gov.za

Senthara ya Vutihlanganisi ya tikhasimende ya dti: 0861 843384

Webusayiti: www.bbbeeecommission.co.za